

Notits om hastebehandling af lovforslag vedrørende afstandszoner i skoleåret 2023/24

Ved lov nr. 880 af 21. juni 2022 vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser blev det i relation til elevfordeling fastlagt, at i de dele af landet, hvor udfordringen med en skæv elevsammensætning er størst, fordeles ansøgerne på baggrund af forældrenes indkomst, således at disse ansøgere fordeles med udgangspunkt i deres prioriteter, og hvis der er flere ansøgere end pladser i den indkomstkategori, som ansøgeren hører til, får en ansøger, der har kortere transporttid fra bopælen til institutionen eller afdelingen, plads forud for en ansøger med længere transporttid. I alle andre dele af landet fordeles ansøgerne med udgangspunkt i ansøgerens prioriteter, og hvis der er flere ansøgere end pladser på en institution eller afdeling, får en ansøger, der har kortere transporttid fra bopælen til institutionen eller afdelingen, plads forud for en ansøger med længere transporttid.

Af regeringsgrundlaget for SVM-regeringen »Ansvar for Danmark« fremgår det, at regeringen vil »(t)ilbagevurdere aftalen om elevfordeling fra juni 2021, så kriteriet om forældres indkomst i elevfordelingen på gymnasier ikke længere er gældende. Der skal i stedet fordeles efter transporttid. Regeringen vil gå videre med de tiltag, der sigter efter, at gymnasier i de mindre befolkede områder ikke lukker. Regeringen vil præsentere en ny model, der modvirker en skæv elevsammensætning især i de større byer«.

På baggrund heraf foreslås elevfordelingsmodellen justeret, således at alle ansøgere til de gymnasiale ungdomsuddannelser til skoleåret 2023/24 fordeles efter fordelingskriteriet for afstandszoner, dvs. at transporttid anvendes som fordelingskriterium i hele landet, hvis der er flere ansøgere end pladser. Ved at gøre alle zoner til afstandszoner afskaffes kriteriet vedr. forældrenes indkomst.

Der foreslås ikke ændret ved de øvrige elementer i elevfordelingsmodellen, som de fremgår af lov nr. 2532 af 22. december 2021 og lov nr. 880 af 21. juni 2022. Mulighederne for central kapacitetsstyring og minimumskapaciteter fastholdes således blandt andet.

Der vil være tale om en midlertidig ordning, som gælder for fordeling af ansøgere til skoleåret 2023/24. Regeringen vil senere fremsætte lovforslag, som varigt fjerner forældreindkomst som kriterium, så det kan have virkning fra og med fordeling til skoleåret 2024/25. Derudover er det hensigten, at der senere vil blive fremsat et lovforslag med henblik på en langsigtet model, der modvirker en skæv elevsammensætning.

En midlertidig ordning, som kun gælder for fordeling af ansøgere til skoleåret 2023/24, vil ikke indebære økonomiske konsekvenser for det offentlige.

It-mæssigt åbnes der sædvanligvis op for at kunne ansøge om optagelse til en ungdomsuddannelse medio januar, og fristen for ansøgning til ungdomsuddannelser og 10. klasse, herunder efterskoler, er normalt den 1. marts i det år, hvor ansøger ønsker at starte på sin uddannelse. Lovforslaget vil indebære, at perioden, i hvilken ansøgere kan søge om optagelse til en ungdomsuddannelse i foråret 2023 bliver kortere end hidtidige år, og at ansøgningsfristen bliver udskudt. Afkortning og udskydelse af ansøgningsfristen er nødvendig, hvis ændringerne skal kunne nå at finde anvendelse for fordeling af ansøgere til skoleåret 2023/24. Det vil omfatte alle ansøgere til

alle ungdomsuddannelser, ikke kun ansøgere til de gymnasiale uddannelser. Erhvervsuddannelserne og 10. klasse, herunder efterskoler, omfattes således blandt andet af den afkortede ansøgningsperiode og den udskudte ansøgningsfrist.

For at justeringen af elevfordelingsmodellen kan få virkning allerede for fordeling af elever til skoleåret 2023/24, foreslås det, at loven træder i kraft den 15. februar 2023.

Lovforslaget planlægges fremsat for Folketinget torsdag den 26. januar 2023 med ønske om 1. behandling tirsdag den 31. januar 2023 og 2. og 3. behandling tirsdag den 7. februar 2023.

Der er planlagt ekstern høring hen over fremsættelsesproceduren. Høringen forventes iværksat den 3. januar 2023 med frist for høringssvar den 25. januar 2023. Høringssvar forventes at kunne tilgå Børne- og Undervisningsudvalget mandag den 30. januar 2023, dvs. dagen før den ønskede dato for 1. behandlingen.

[Undervisningsordførerne for alle partier er blevet hørt over udkast til nærværende notits, og ifølge tilkendegivelserne i den forbindelse forventes der at være bred tilslutning til lovforslaget og til, at det undergives hastebehandling.]

Lovforslaget indeholder en solnedgangsklausul, da forslaget er midlertidigt i sin karakter. Solnedgangen er sat til den 1. januar 2024. Derved sikres, at fordelingen til skoleåret 2023/24 er helt afsluttet. Som anført foran vil børne- og undervisningsministeren senere fremsætte lovforslag, som varigt fjerner forældreindkomst som kriterium med virkning fra og med fordeling til skoleåret 2024/25.